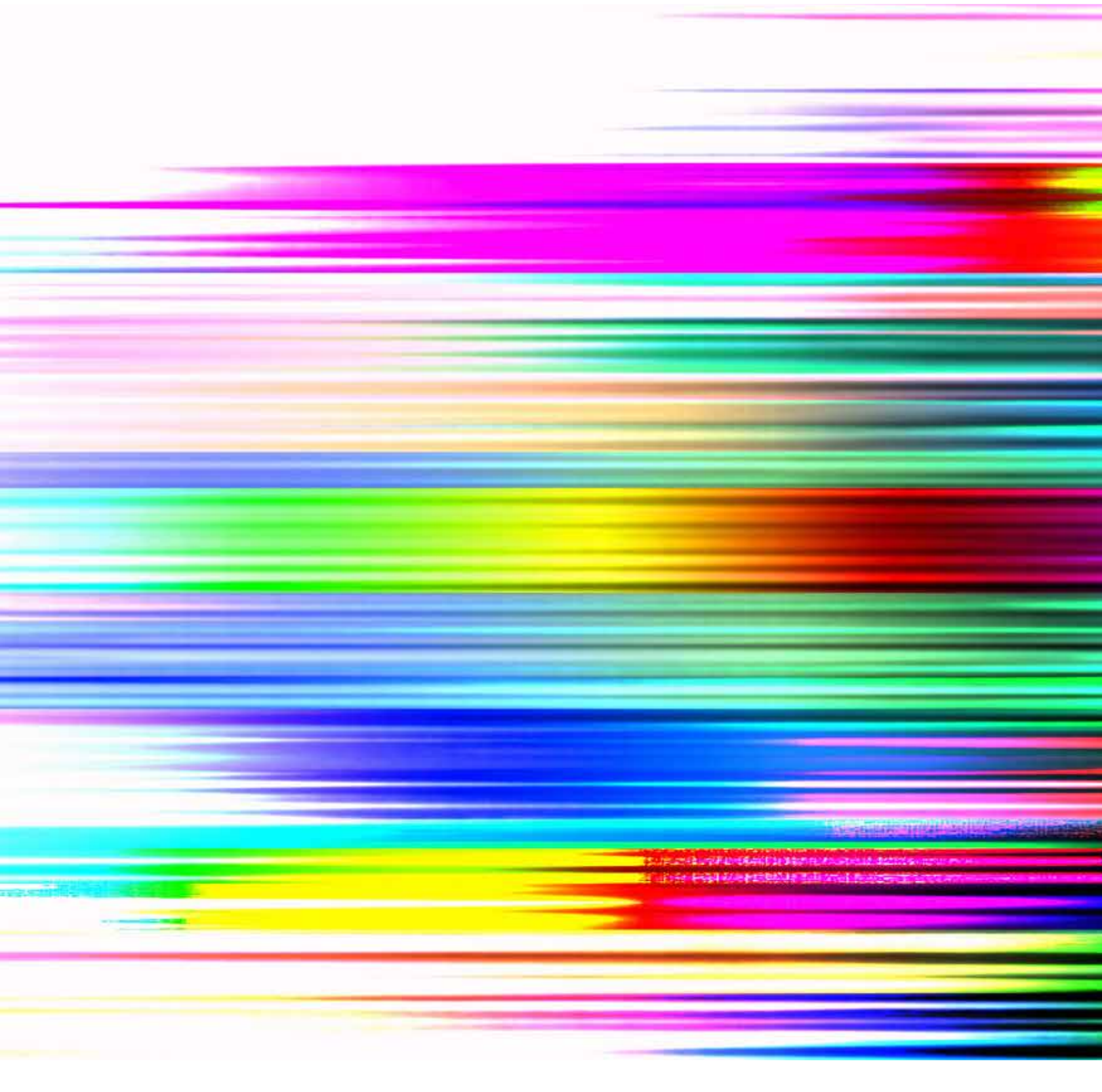

fremtiden starter her...

DANSK ERHVERVS IVÆRKSÆTTERPOLITIK

SÆT I VÆRK

– skab grobund for mere iværksætteri

FORORD **5**

IVÆRKSÆTTERE SPILLER EN VIGTIG ROLLE FOR ØKONOMIEN **6**

Iværksætter i Danmark 7

TEKNOLOGIUDVIKLING OG FORSKNINGSBASERET IVÆRKSÆTTERI **8**

Flere succesfulde spinouts og vækstvirksomheder fra universiteterne 8

Mere målrettede investeringer i iværksættervirksomheder med vækstpotentiale 9

Optimering af det danske erhvervsfremmesystem 10

Fremtidig lovgivning med plads til nye forretningsmodeller 11

”Sandkassemiljø” for afprøvning af ny finansiel teknologi og nye arbejdsmetoder 12

ENTREPRENANT ARBEJDSUDBUD OG STYRKET IVÆRKSÆTTERKULTUR **13**

Øget undervisning i iværksætteri på tværs af uddannelsesniveauer 13

Det skal kunne betale sig at være iværksætter 14

Talentforløb for unge iværksættere på landets ungdomsuddannelser 15

Iværksætteri på alle videregående uddannelser 15

Iværksættervenlig justering af fremdriftsreformen 15

Tiltrækning og fastholdelse af udenlandske iværksættere 16

FINANSIERING AF IVÆRKSÆTTERI OG VÆKST **17**

Fradrag for brug af private rådgivere i opstartsvirksomheder 17

Flere investeringer i unge danske virksomheder 17

Flere opstartsvirksomheder skal vokse sig store i Danmark 18

Vækstkaution via lånecrowdfunding 18

Banker skal henvise til alternative kapitaludbydere 19

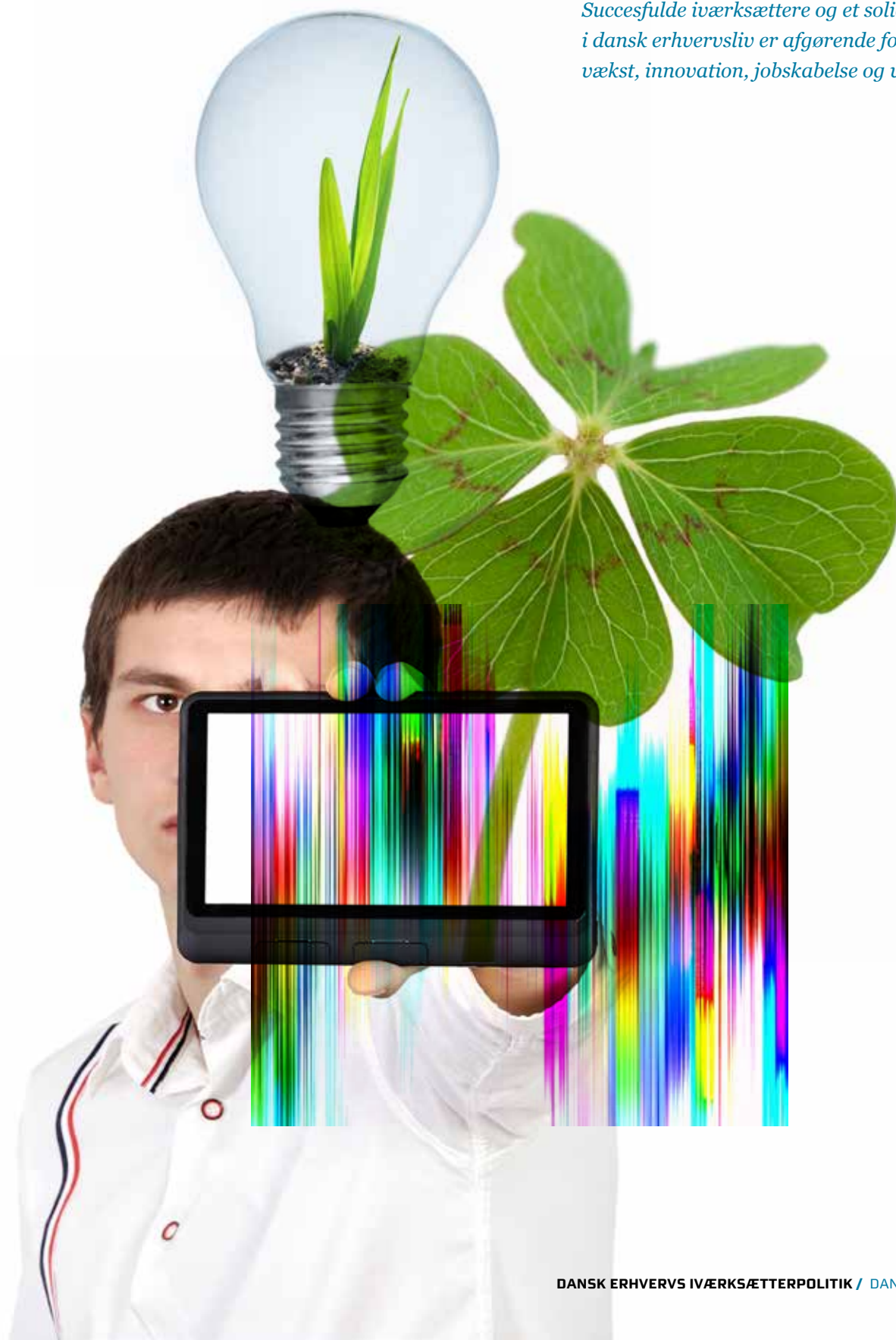
EN OFFENTLIG SEKTOR MED PLADS TIL NYE IDEER OG KONCEPTER **20**

Iværksættere skal gå efter offentlige milliardindkøb under udbudsgrænsen 20

Den offentlige sektor som arena for afprøvning af ny teknologi og nye arbejdsmetoder 21

Offentligt ansatte skal springe ud som iværksættere via afknopning 22

*Succesfulde iværksættere og et solidt vækstlag
i dansk erhvervsliv er afgørende for fremtidens
vækst, innovation, jobskabelse og velstand.*

FORORD

Succesfulde iværksættere og et solidt vækstlag i dansk erhvervsliv er afgørende for fremtidens vækst, innovation, jobskabelse og velstand. Det er vigtigt at huske på, at alle etablerede virksomheder, der får hjulene til at dreje rundt i Danmark, er et resultat af iværksætteri.

Potentialet er stort, for aldrig før har det været nemmere at springe ud som iværksætter. Digitale løsninger understøtter ny forretning, og samtidig er myndighedskraverne blevet mere smidige. Det har effekt, og de mange iværksætermiljøer, der er skudt op rundt om i landet betyder, at man ikke længere står alene med sine udfordringer og iværksætterdrømme. Samtidig har opbakningen i befolkningen og på Christiansborg aldrig været større, og der synes nærmest at være kø for at prise mulighederne i dansk iværksætteri.

Men, men, men... Det er desværre for tidligt endnu at kalde Danmark for en iværksæternation. Hvis Danmark skal matche lande som USA, Sverige og Storbritannien, skal der mere til. Forskningsbaseret viden omsættes i utilstrækkelig grad til nye virksomheder, undervisningssystemet uddanner unge med lønmodtagerlivet som hovedsigte, både iværksættere og investorer betaler uforholdsmæssigt dyrt for den risiko, de løber, og den offentlige sektor er alt for dårlig til at tænke i nye løsninger.

Det skal der laves om på, og der påhviler os alle et ansvar, hvis det skal lykkes. Nye teknologier skal omsættes til nye forretningsmodeller, flere danskere skal gribe mulighederne for at udvikle nyt, der skal investeres i nye ideer med vækstpotentiale, risikoen ved at være iværksætter skal stå mål med den potentielle gevinst, og det skal – når det går galt – være nemmere at rejse sig efter en konkurs. Desuden skal den offentlige sektor i højere grad udfordre vanetænkningen og give plads til produktivt fremmende ideer og initiativer.

Med en stærk iværksætterkultur og innovative iværksætermiljøer, der kan måle sig med de bedste i verden, kan vi – på tværs af geografiske og branchemæssige skel og på tværs af alder, køn og nationalitet - få skabt flere nye virksomheder og vækstiværksættere, som vil bidrage afgørende til innovation, vækst og beskæftigelse i samfundet.

Dette oplæg henvender sig til politikere og andre beslutningstagere. Formålet er at anviser veje og konkrete politikforslag, der kan skabe grobund for mere iværksætteri – til gavn for samfundsøkonomien, etablerede- og nye forretningsområder.

Jens Klarskov

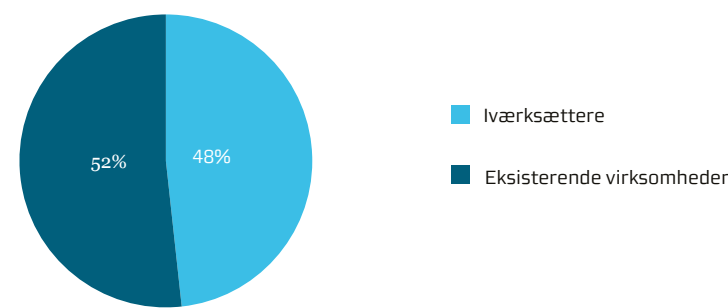
Adm. direktør, Dansk Erhverv

IVÆRKSÆTTERE SPILLER EN VIGTIG ROLLE FOR ØKONOMIEN

IVÆRKSÆTTERE OG NYE VIRKSOMHEDER SPILLER EN VIGTIG ROLLE FOR DANMARKS ØKONOMI. DE BIDRAGER TIL VÆKST, ARBEJDSPLADSER OG INNOVATION I HELE ERHVERVSLIVET GENNEM NYE FORRETNINGSMODELLER OG SAMARBEJDE MED EKSISTERENDE VIRKSOMHEDER.

En analyse fra Rockwoolfondens Forskningsenhed viser, at det i høj grad er iværksættere, der skaber mere og ny beskæftigelse – og det især til ufaglærte og faglærte. I perioden 2002-2007 blev knap halvdelen af alle nye job således skabt i nystartede virksomheder.

FIGUR 1: ANTAL HELT NYE JOBS SKABT I ÅRENE 2002-2007

KILDE: : Rockwoolfondens forskningsenhed, november 2015: "Iværksættere er de mest produktive"

Iværksættervirksomheder har desuden en højere produktivitet end andre virksomheder (1,5 pct. højere). Det viser samme studie fra Rockwoolfonden. Forskellen er endnu mere udtalt inden for brancher, der oplever beskæftigelsesvækst. Her er iværksættere hele 7 pct. mere produktive end andre virksomheder. Der er altså en udtalt og indiskutabel samfundsøkonomisk effekt ved at have et entreprenant erhvervsliv, hvor innovation og virkelyst kan trives og udfolde sig.

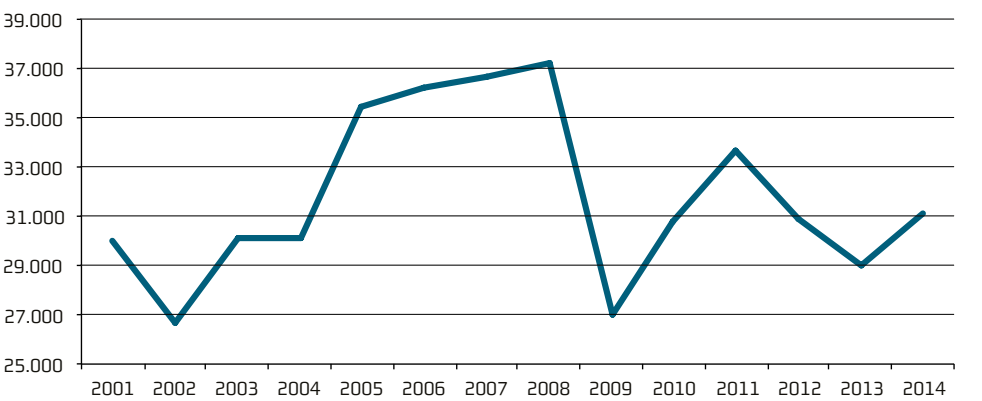
Der er altså en udtalt og indiskutabel samfundsøkonomisk effekt ved at have et entreprenant erhvervsliv, hvor innovation og virkelyst kan trives og udfolde sig.

IVÆRKSÆTTERI I DANMARK

Hvert år oprettes der i omegnen af 30.000 nye virksomheder. Antallet svinger lidt med konjunkturerne – i gode tider oprettes der flere, i dårlige tider færre. I årene op til finanskrisen blev der således etableret mere end 35.000 nye virksomheder om året efterfulgt af et kraftigt fald til 27.000 virksomheder i 2009.

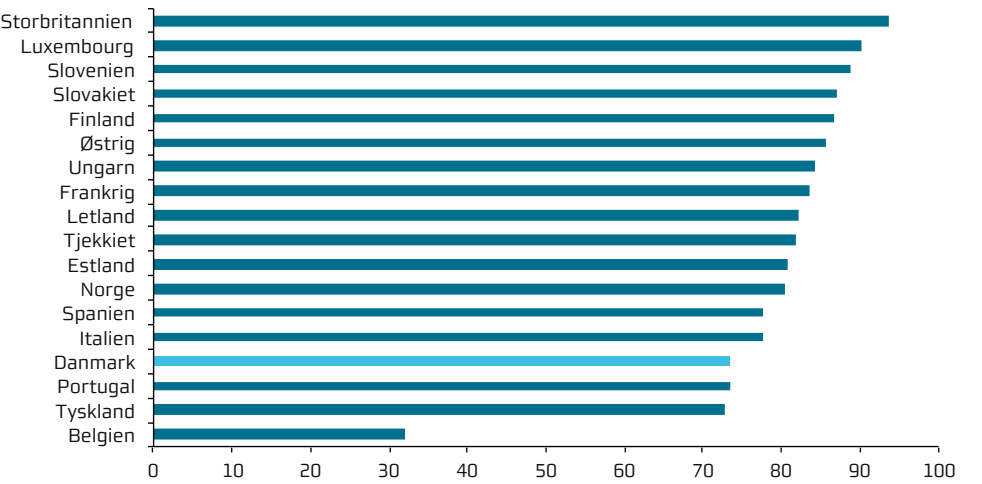
Vækstfondens Iværksætteranalyse fra 2014 viser, at kun lidt over halvdelen af alle nystartede virksomheder er aktive tre år efter etableringen. Resten må dreje nøglen om. Det er helt naturligt og en naturlig del af et sundt økosystem. Nogle idéer og koncepter viser sig ikke gode nok, mange gange har iværksætteren fejllæst markedet og ofte har iværksætteren ikke de personlige evner eller det ”drive”, der skal til for at få succes. For Dansk Erhverv er det afgørende, at iværksætternes succes eller fiasko ikke afgøres af uhensigtsmæssige og politisk bestemte rammevilkår. Og her giver det anledning til eftertanke, at Danmark kun placerer sig på en 9.plads, når man sammenligner med øvrige OECD-lande. Det kan vi gøre bedre, og det aktualiserer behovet for at skabe bedre rammevilkår for iværksættere.

FIGUR 2: OMKRING 30.000 NYE VIRKSOMHEDER OM ÅRET

KILDE: Danmarks Statistik

FIGUR 3: OVERLEVELSESRATE I 2014 FOR FIRMAER OPRETTET I 2013

KILDE: : Eurostat og egne beregninger

TEKNOLOGIUDVIKLING OG FORSKNINGS-BASERET IVÆRKSÆTTERI

DEN DIGITALE REVOLUTION SKABER NYE FORRETNINGSMODELLER OG GRUNDLAG FOR NYE INNOVATIVE VIRKSOMHEDER, DER MED DAGS VARSEL KAN GÅ FRA AT VÆRE LOKALE TIL GLOBALE. DEN NY TEKNOLOGI SKAL DERFOR UDNYTTES LANGT MERE EFFEKTIVT.

Forskningsbaseret viden og innovation skal langt mere effektivt overføres til produktivitet og vækst i det danske erhvervsliv. Vi ser for mange eksempler på, at den offentlige indsats for innovationsfremme fremstår uoverskuelig, bureaukratisk og ude af trit med virksomhedernes behov. Målet bør være et investorfokuseret, efterspørgselsdrevet og virksomhedsnært innovations- og erhvervsfremmesystem, der skaber grundlag for vækst, virksomheder og job.

FLERE SUCCESFULDE SPINOUTS OG VÆKSTVIRKSOMHEDER FRA UNIVERSITETERNE

Der er behov for langt mere effektiv videnoverførsel fra videninstitutioner til erhvervsliv, hvor forskningsbaseret viden effektivt kan omsættes til innovation, vækst og beskæftigelse.

Der er en bred erkendelse af dette behov, men problemet med de senere års forsøg på at bringe universiteternes viden i spil via Tech-Trans Offices (TTO'er) er, at det har ført til opbygningen af et system, som i højere grad fokuserer på salg af patenter og oprettelse af spinout-virksomheder end reel værdiskabelse gennem udvikling af nye kommercielle produkter.

Problemet skyldes bl.a. uklar prisfastsættelse af universiteternes forskningsresultater og manglende forståelse for den betydelige risiko, der i investeringsøjemed er forbundet med at udvikle en virksomhed fra et stadie med "proof of concept" til et stadie, hvor der også er "proof of business".

Virksomheder og investorer, som ønsker at udvikle kommercielle produkter, oplever ofte en manglende forståelse for den risiko og pris, der er forbundet med at udvikle IPR (Intellectual Property Rights, intellektuelle rettigheder) til et kommercielt marked. I praksis er konsekvensen ofte, at det reelt ikke kan betale sig for virksomheder og deres investorer at gå videre med et konkret udviklingsprojekt. Risikoen per investeret krone er ganske enkelt for stor. Konsekvensen er, at dyrtkøbt forskningsbaseret innovation i utilstrækkelig grad omsættes til vækst og beskæftigelse i erhvervslivet og samfundet.

Der er behov for langt mere effektiv videnoverførsel fra videninstitutioner til ervervsliv, hvor forskningsbaseret viden effektivt kan omsættes til innovation, vækst og beskæftigelse.

Dansk Erhverv mener som udgangspunkt ikke, at universiteterne skal tjene penge på IPR. Prisen skal alene sikre, at de ikke optræder markedsforvridende. Universiteterne skal derimod have et reelt incitament til at understøtte, at den forskningsbaserede innovation omsættes til vækst og beskæftigelse i virksomhederne.

Dansk Erhverv foreslår, at regeringen tager initiativ til en fornyet gennemgang af de nuværende modeller for prisfastsættelse af universiteternes forskningsresultater, opfindelser og forskerydelser. Målet skal være, at forskningsbaseret innovation i højere grad omsættes til vækst og beskæftigelse i nye og eksisterende virksomheder.

MERE MÅLRETTEDE INVESTERINGER I IVÆRKSÆTTERVIRKSOMHEDER MED VÆKSTPOTENTIALE

De fire danske innovationsmiljøer investerer på statens vegne risikovillig kapital i opstartsvirksomheder, som endnu er for små og umodne til at modtage venturekapital eller anden form for privat finansiering fra professionelle investorer.

Innovationsmiljøerne har på denne måde til formål at understøtte, at nye virksomheder med potentiale til højvækst bliver båret ind i det økosystem for venturefinansiering, som kan bære dem igennem de nødvendige investeringer frem mod en forhåbentlig succesfuld exit.

Innovationsmiljøerne spiller således en vigtig rolle som brobygger fra den gode idé bliver født til vækstvirksomheden er en realitet.

Innovationsmiljøerne kan indskyde op til 6 mio. kr. per virksomhed. Indskuddet sker i form af lån eller egenkapital. Der er altså ikke tale om støtte, men om "bløde investeringer" (uden hårdt afkastkrav) i den tidligste, risikofyldte fase af en virksomheds liv, hvor andre investorer ofte holder sig tilbage.

Innovationsmiljøerne er på baggrund af en evaluering fra 2013, lagt sammen fra tidligere seks til nu fire danske miljøer: Pre-Seed Innovation, Syddansk Teknologisk Innovation, CAPNOVA og Borean Innovation. Det er en positiv udvikling. Da der er tale om meget risikofyldte investeringer, hvor det er afgørende med både kritisk masse og stærke kompetencer, bør indsatsen også i de tidligste faser være samlet hos få, men stærke aktører. Ideelt set mener vi, at antallet af innovationsmiljøer reduceres yderligere, således at vi i Danmark fokuserer indsatsen på to innovationsmiljøer i hhv. Øst- og Vestdanmark.

Samtidig bør der for begge innovationsmiljøer arbejdes for at udvikle en fondsmodel, som den der eksisterer i Innovationsmiljøet Pre-Seed Innovation, og som af historiske årsager er tæt forbundet med venturefonden Seed Capital. Denne model har den store fordel, at fonden har et naturligt incitament til at deltage i udvælgelsen af investeringsemner og følge op med investeringer, når virksomhederne er klar til det.

Dansk Erhverv foreslår, at antallet af innovationsmiljøer reduceres, så vi i Danmark fokuserer indsatsen på to innovationsmiljøer i hhv. Øst- og Vestdanmark. Samtidig bør der udvikles en fondsmodel efter inspiration fra innovationsmiljøet Pre-Seed Innovation i begge de danske innovationsmiljøer.

OPTIMERING AF DET DANSKE ERHVERVSFREMME SYSTEM

Det danske erhvervsfremmesystem bør være efterspørgselsdrevet, virksomhedsnært og konkurrenceudsat. Det er afgørende for at sikre et højt kompetenceniveau, reel værditilførsel og sunde snitflader til det private marked for virksomhedsrådgivning.

Erhvervsfremmesystemet finansieres af midler fra henholdsvis det regionale, kommunale, statslige samt EU på et samlet beløb på ca. 36 mia. kr. EU's finansiering udgør 10,7 mia. kr., og den kommunale og regionale finansiering udgør ca. 1,5 mia. kr. Samlet fordeles midlerne direkte og indirekte på flere forskellige initiativområder så som innovation og iværksætteri, regional udvikling, landbrug, turisme, yder- og landdistriktsområder m.m.

Den offentlige erhvervsfremme er overvejende etableret i industrisamfundet og har derfor afsæt i en produktionslogik, der ikke matcher servicevirksomhedernes forretningsprocesser og dermed deres efterspørgsel efter erhvervsfremme. Det udfordrer anvendeligheden af erhvervsfremmesystemet i relation til et stigende antal servicevirksomheder og nye og videnbaserede virksomheder.

Lokal, regional og statslig erhvervsfremme rummer en mangfoldighed af ca. 250 aktører, der har til formål at understøtte virksomhederne med deres respektive udfordring. Ideelt er det hensigten, at disse ca. 250 aktører komplementerer hinanden med hver deres særegne ydelse og kompetence. Erhvervsfremmesystemet har opnået en kompleksitet og organisering, der for virksomhederne virker uoverskuelig, bureaukratisk og ude af trit med erhvervslivets og erhvervsstrukturens behov. Der igangsættes en række projekter, som ikke materialiserer sig efterfølgende, og der er en oplevelse af, at mange af midlerne bruges "i systemet" snarere end på det egentlige formål.

Iværksættere og virksomheder tænker og agerer ikke inden for administrative og/eller geografiske enheder, men dér, hvor deres afsætning, marked og virke mest produktivt og effektivt kan udfoldes. Disse forhold afspejler sig ikke i erhvervsfremmesystemets organisering og virke.

Dansk Erhverv foreslår, at langt den overvejende del af den kommunale, regionale og statslige erhvervsservice og erhvervsfremme institutionelt organiseres samlet med et markant færre antal aktører. Disse bør være nationalt operative fokuseret mod et afgrænset og defineret erhvervsområde, der giver aktørerne mulighed for at oparbejde den kompetence og professionalisme, der imødekommer virksomhedernes efterspørgsel.

FREMTIDIG LOVGIVNING MED PLADS TIL NYE FORRETNINGSMODELLER

Nye forretningsmodeller medfører en række udfordringer for etablerede kommercielle spillere, men også lovgivningen bliver udfordret og halter mange gange efter den digitale udvikling.

Dette har en række negative konsekvenser:

- Risiko for at konkurrencen mellem etablerede virksomheder og iværksætteren bliver unfair, fordi de nye forretningsmodeller eller nye teknologier reelt eksisterer i en regulatorisk gråzone og derved undgår en række byrder og krav, som gør det muligt at tilbyde lavere priser end etablerede virksomheder i markedet.
- Usikkerhed om fortolkningen af regelgrundlaget for nye forretningsmodeller kan afholde iværksættere fra at etablere sig og vinde indpas i Danmark. Det kan i længden svække dansk økonomi, hvis man ikke får gavn af de nye forretningsmodeller, og hvis erhvervslivet ikke får omstillet sig til at håndtere de nye udfordringer i tide.
- Visse nye forretningsmodeller, særligt inden for deleøkonomien, øger formentlig kontrolbehovet på en række områder, navnlig i forhold til beskatning af indkomst.

Risikoen for negative konsekvenser af utidssvarende lovgivning øger behovet for et tæt samspil mellem den lovgivningsmæssige proces og nye iværksættere med nye forretningsmodeller. Den måde vi lovgiver på, bør gentænkes i lyset af udviklingen, så lovgivningen håndterer de nye udfordringer.

Problemet er principielt. Nye forretningsområder og løsninger bør tænkes ind fra starten – i et tæt samspil mellem embedsmænd og erhvervslivet, og samtidig bør lovgivningen i højere grad være tværgående end sektorspecifik. For at matche og understøtte nye innovative forretningsmodeller skal lovgivningen – ud over at være så lidt byrdefuld som muligt – være teknologineutral. Den skal med andre ord ikke tage udgangspunkt i en specifik teknologi, som hurtigt kan forandre sig, og den må ikke være konkurrenceforvridende.

Dansk Erhverv foreslår, at virksomheder skal kunne udfordre og anmelde lovgivning, der står i vejen for udvikling af nye innovative forretningsmodeller eller utidssvarende lovgivning og områder, hvor udviklingen har ført til ulige konkurrencevilkår.

Nye forretningsområder og løsninger bør tænkes ind fra starten – i et tæt samspil mellem embedsmænd og erhvervslivet, og samtidig bør lovgivningen i højere grad være tværgående end sektorspecifik.

”SANDKASSEMILJØ” FOR AFPRØVNING AF NY FINANSIEL TEKNOLOGI OG NYE ARBEJDSMETODER

Digitalisering og nye finansielle forretningsmodeller rummer et enormt og uudnyttet potentiale for at øge transparensen, konkurrencen og produktiviteten i den finansielle sektor. Det kan i sidste ende komme danske virksomheder til gavn i form af lavere omkostninger på finansielle tjenesteydelser.

En afgørende forudsætning for at private fintech-aktører – entreprenører og etablerede teknologiudbydere – kan udvikle kommercielt bæredygtige forretningsmodeller er, at vi i Danmark har lovgivningsmæssige rammevilkår, som tillader dette.

Dette er en forudsætning, som ikke på nuværende tidspunkt er opfyldt; Finanstilsynet informerer gerne iværksættere om de mange detaljerede krav, der følger af den finansielle lovgivning, men det er gennemgående forbundet med stor usikkerhed, når Finanstilsynet skal vurdere, klassificere og godkende nye forretningsmodeller, som ikke umiddelbart passer ind i den eksisterende lovgivning. Der skal naturligvis sikres en fornuftig regulering af alle finansielle aktører. Det er afgørende, både af hensyn til forbrugere, private långivere og etablerede pengeinstitutter, at der ikke opstår konkurrenceforvridende ”shadow banking” og uregulerede forretningsmodeller, som ikke tager behørigt hensyn til risiko og etik.

Der ligger imidlertid en uløst opgave i at gøre det nemmere og hurtigere for private fintech-aktører at udnytte det forretningspotentiale, som nye teknologier har medført; eksempelvis for bedre og billigere kreditvurderinger, finansielle transaktioner og långivning. Som det er i dag, risikerer gode forretningsideer at dø ved fødslen på grund af usikker og langsommelig sagsbehandling af nye forretningsmodeller.

Dansk Erhverv foreslår, at man i Finanstilsynet etablerer et ”sandkassemiljø”, hvor man på udvalgte områder tillader afprøvning af nye finansielle forretningsmodeller, før det er fuldt afklaret, om disse på længere sigt vil forudsætte nye eller ændrede offentlige regler.

Forslaget flugter med regeringens ønske om at etablere forsøgsordninger for afprøvning af ny teknologi (jf. regeringsgrundlaget side 25) og er blevet til efter britisk forbillede om ”Regulatory sandbox”. Forslaget vil være til umiddelbar gavn for fintech-iværksættere, men i nok så høj grad vil det som afledt effekt være til gavn for dansk produktivitet, vækst og beskæftigelse.

Digitalisering og nye finansielle forretningsmodeller rummer et enormt og uudnyttet potentiale for at øge transparensen, konkurrencen og produktiviteten i den finansielle sektor.

ENTREPRENANT ARBEJDSUDBUD OG STYRKET IVÆRKSÆTTERKULTUR

NYE DIGITALE MULIGHEDER ER LIG MED NYE FORRETNINGSMODELLER, NYE ARBEJDSFORMER OG ØGET GLOBALISERING, OG VIRKSOMHEDERNES OMSTILLINGS- PARATHED BLIVER SAT PÅ EN HIDTIL USET PRØVE.

De udfordringer vi står foran kalder på entreprenante medarbejdere og innovative iværksættere. Det kræver en indsats på de danske uddannelsesinstitutioner og i danskernes mindset.

ØGET UNDERVISNING I IVÆRKSÆTTERI PÅ TVÆRS AF UDDANNELSESNIVEAUER

Iværksætterånd er ikke en medfødt egenskab – undersøgelser viser, at det er en egenskab, der kan tillæres. Børn og unge der bliver undervist i iværksætteri og entreprenørskab, bliver mere entreprenante, hvilket øger sandsynligheden for at etablere nye virksomheder og skabe innovation i etablerede virksomheder.

I Danmark arbejder Fonden for Entreprenørskab sammen med staten, private virksomheder, organisationer og uddannelser for at udbrede undervisning i iværksætteri på tværs af uddannelsessystemet. Forskningen viser, at elever, der har fået undervisning i iværksætteri, oplever, at de har noget at bidrage med til samfundet, ser lysere på fremtiden og starter flere virksomheder end gennemsnittet. Entreprenørskabsundervisning fordobler samtidig de unges intentioner om at blive iværksætter. Hvis Danmark skal stå stærkt i fremtidens globale konkurrence, er det helt afgørende, at vi har et uddannelsessystem, der iklæder eleverne et entreprenant mindset og rustet dem til at blive innovative medarbejdere eller tage springet ud i iværksætteri.

Dansk Erhverv ønsker derfor at udbrede undervisning i iværksætteri på tværs af hele det danske uddannelsessystem igennem Fonden for Entreprenørskab – fra folkeskole over ungdomsuddannelser til videregående uddannelser. I dag møder 266.000 danske elever ud af 1,25 mio. (21 pct.) undervisning i iværksætteri én gang i løbet af deres uddannelse. Det er et godt udgangspunkt, men vi ser gerne, at alle elever og studerende kan deltage i iværksætterundervisning mindst én gang på hvert uddannelsesstrin.

Ifølge Fonden for Entreprenørskabs egne beregninger kræver det, at ca. 400.000 elever og studerende skal deltage i entreprenørskabsundervisning om året svarende til 34 pct. Hvis fonden fremover modtager 40 mio. kr. årligt, vil iværksætteri kunne være en naturlig del af undervisningen på langt de fleste uddannelsesniveauer i 2030. Derigennem kan vi være med til at sikre, at Danmark i fremtiden får flere nye virksomheder og vækstvirksomheder til gavn for produktiviteten, væksten og innovationen i samfundet.

Dansk Erhverv foreslår, at bevillingen til Fonden for Entreprenørskab hæves fra 21 mio. i 2017 til 40 mio. kr. om året.

DET SKAL KUNNE BETALE SIG AT VÆRE IVÆRKSÆTTER

At være iværksætter indebærer typisk en forhøjet risiko, fordi nye virksomheder endnu ikke har bevist, at de har et levedygtigt forretningskoncept, eller er tilstrækkeligt dygtige til at klare sig i konkurrencen. Livet som iværksætter er ofte fyldt med lange arbejdsdage og lange perioder med kun lidt eller slet ingen indkomst. Dertil vælger mange iværksættere selv at indskyde kapital. En investering i tid og penge, som er tabt, hvis forretningsidéen alligevel ikke kan bære. Derfor er det vigtigt, at den potentielle gevinst står mål med risikoen.

En måde at nedbringe denne risiko er via skatten. Jo lavere indkomstbeskatningen er, jo større bliver gevinsten ved at få succes, og jo mere attraktiv er tilværelsen som iværksætter som alternativ til det klassiske lønmodtagerjob. Det gælder iværksætteren selv, og det gælder, når iværksætteren skal tiltrække talenter, der er klar til at følge ham eller hende på den usikre rejse mod succes.

Der er et dobbelt problem med den øverste danske marginalsat. Satsen er for høj, og skatten træder ind på et for tidligt tidspunkt. Løsningen på problemet har derfor også to dele, en sænkelse af satsen og en hævnning af indkomstgrænsen. Den øverste marginalsat inkl. arbejdsmarkedsbidrag skal sænkes til maksimalt 50 pct., samtidig med at indkomstgrænsen hæves til 50.000 kr. om måneden før AM-bidrag. Det er det, vi kalder 50/50 modellen.

Dansk Erhverv foreslår, at sænke topskatten, så det bliver mere attraktivt at starte virksomhed og tage job i en iværksættervirksomhed.

At være iværksætter indebærer typisk en forhøjet risiko, derfor er det vigtigt, at den potentielle gevinst står mål med risikoen.

TALENTFORLØB FOR UNGE IVÆRKSÆTTERE PÅ LANDETS UNGDOMSUDDANNELSER

Mange af eleverne på landets erhvervsuddannelser og handelsgymnasier har en indre købmand i sig. Især på de merkantile erhvervsuddannelser, hvor salg og service er i fokus, er det afgørende, at iværksættergenet understøttes og dyrkes. Eleverne på erhvervsuddannelserne får et indgående kendskab til forretning og handel samt salg og service. En del af disse elever går derfor også med ideer om at blive selvstændige og har muligvis allerede den gode forretningsidé i skuffen. Eleverne på landets handelsgymnasiale uddannelser får kendskab og kompetencer til marketing, afsætning, salg og virksomhedsøkonomi. Med andre ord en redekasse for kommende iværksættere.

Der findes flere gode eksempler på, hvordan både erhvervsuddannelserne og de erhvervsgymnasiale uddannelser understøtter deres elever til at udfolde deres iværksætterdrømme, men der kan være behov for yderligere tiltag, der sikrer, at potentielle iværksættere på landets ungdomsuddannelser inspireres til at forfølge drømmen som iværksætter.

Dansk Erhverv foreslår, at iværksættere på landets ungdomsuddannelser evt. med særlig fokus på erhvervsuddannelser og handelsgymnasier understøttes via særligt tilrettelagte talentforløb for iværksættere.

IVÆRKSÆTTERI PÅ ALLE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Der er behov for, at vi understøtter iværksætteri og entreprenørskab i uddannelserne. På landets uddannelsesinstitutioner har de studerende adgang til den nyeste viden, og mange får ”de gode ideer” med store potentialer. Men det kan være svært at finde tid og plads til at få de gode ideer til at vokse, mens undervisning, deadlines og eksaminer presser på. Der er flere eksempler på, at de studerende har måtte opgive enten studierne eller forretningen pga. fremdriftsreformen. Selv med justeringerne af fremdriftsreformen er der fortsat behov for, at vi i højere grad understøtter ”de gode ideer”.

Dansk Erhverv foreslår, at der kan indføres en konkret mulighed på alle videregående uddannelser for, at de studerende kan ”få” 10 frie ECTS point til iværksætteri. De studerende skal søge om muligheden via deres studienævn, som fastsætter de nærmere rammer.

IVÆRKSÆTTERVENLIG JUSTERING AF FREMDRIFTSREFORMEN

I 2015 justerede den daværende regering med forligspartier fremdriftsreformen, således at det blev muligt for universiteterne at give dispensation til at framelde studerende fra et eller flere fag og dertil hørende prøver, såfremt at den studerende er iværksætter. Udfordringen er dog, at de studerende som frameldes fag og prøver fortsat tæller med i universitetets samlede opgørelse over tidsforbruget. Derfor risikerer universiteterne at få en straf for at understøtte deres entreprenante studerende, da de fortsat tæller med, som ”forsinkede”.

Dansk Erhverv foreslår, at universiteterne ikke forpligtes til at medtage iværksættere i den samlede opgørelse over tidsforbrug, således at universiteterne har et incitament til at understøtte de dygtige entreprenante studerende.

TILTRÆKNING OG FASTHOLDELSE AF UDENLANDSKE IVÆRKSÆTTERE

Start-Up Denmark programmet er nedsat af regeringen i 2015 og administreres af Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) og Erhvervsstyrelsen og har til formål at screene og tiltrække eliten af talenter og iværksættere fra hele verden. Danmark var blandt de første, som igangsatte et sådant initiativ og står på baggrund af erfaringerne og implementeringen godt rustet i den tiltagende konkurrence om talenterne. Flere og flere nationer kæmper om de største talenter – ikke mindst i kraft af øget mobilitet og globalisering. Det skal derfor prioriteres politisk, hvis Danmark også i fremtiden skal kunne tiltrække iværksættereliten til gavn for vækst, jobskabelsen og innovation.

Start-Up Denmark kører som forsøgsordning fra 2015 til og med 2017 og afsluttes med en evaluering af resultater og erfaringer.

Dansk Erhverv foreslår, at Start Up Denmark programmet forlænges fra 1. januar 2018, når den nuværende forsøgsordning udløber. Programmets omfang og udformning skal tage udgangspunkt i evalueringen og anbefalingerne fra den nuværende forsøgsordning.

FINANSIERING AF IVÆRKSÆTTERI OG VÆKST

VÆKSTVIRKSOMHEDER HAR OFTE BRUG FOR LANGFRISTEDE LÅN OG INVESTERINGER MED RISIKOVILLIG KAPITAL, HVIS DE SKAL INDFRI DERES FULDE POTENTIALE OG STÅ DISTANCEN MED GLOBALE KONKURRENTER.

Det er afgørende, at vi sikrer et sammenhængende kapitalmarked med det rette mix af udbud, hvor alle potentielt lønsomme forretningsideer og virksomheder kan finde den rette form for finansiering. Dansk Erhverv orienterer sig løbende mod best practice og andre landes nye initiativer på kapital og beskatningsområdet. Fx holder vi tæt øje med de mange progressive initiativer, der søsættes i UK, hvor man er langt fremme på denne dagsorden.

FRADrag FOR BRUG AF PRIVATE RÅDGIVERE I OPSTARTSVIRKSOMHEDER

Danmark har behov for, at der startes nye levedygtige virksomheder, der kan vokse sig store og bidrage til væksten, jobskabelsen og innovationen i samfundet. Men skal vi have flere til at tage springet, starte ny virksomhed og udvide eksisterende, bør vi sikre et minimum af barrierer. En markant opstartsbarriere er den enkelte iværksætters manglende indsigt og erfaring med at starte, drive og udvikle virksomhed, og derfor er adgang til relevant rådgivning helt afgørende for succes og vækst.

Der har tidligere været fradrag for rådgivningsomkostninger til advokat, revisor samt undersøgelser af nye markeder i forbindelse med etablering af eller udvidelse af erhvervsvirksomhed. Ved afskaffelsen af fradraget til rådgivningsydelser i 2009, estimeredes det at kunne indbringe 120 mio. kr. i besparelser. Dansk Erhverv forventer derfor, at en genindførsel af fradraget vil have omtrentligt samme økonomiske omfang som ved afskaffelsen.

Dansk Erhverv foreslår, at genindføre fradraget til rådgivningsydelser i forbindelse med etablering og udvidelse af erhvervsvirksomhed, så iværksætterne får incitament til at søge den rådgivning, som kan være afgørende for virksomhedens vækst og overlevelsessevne.

FLERE INVESTERINGER I UNGE DANSKE VIRKSOMHEDER

Med virkning fra 2013 vedtog Folketinget en begrænsning af selskabers mulighed for underskudsmodregning, således at de første 7,5 mio. kr. altid kan modregnes i positiv skattepligtig indkomst, og det resterende underskud højst kan nedbringe den resterende indkomst med 60 pct. Det ville medføre et enklere, lettere og mere forståeligt skattesystem og langt mindre administration, hvis man havde beholdt fuld underskudsmodregning i stedet for at indføre en regel om skattekreditter for forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Det er afgørende, at vi sikrer et sammenhængende kapitalmarked med det rette mix af udbud, hvor alle potentielt lønsomme forretningsideer og virksomheder kan finde den rette form for finansiering.

Det nuværende system, hvor skattesystemet rummer begrænsninger på retten til fradrag for underskud, skaber en asymmetri, som svækker tilskyndelsen til at foretage risikobetonede investeringer i virksomheder, som endnu ikke har overskud på driften. Det gælder fx unge forskningstunge virksomheder med store underskud i udviklingsfasen inden for biotek og cleantech. I Sverige kan virksomheder modregne deres underskud fuldt ud i løbende overskud. Hermed stilles danske forsknings- og innovationstunge virksomheder, som endnu ikke har opnået overskud på driften, ringere end tilsvarende virksomheder i Sverige.

Dansk Erhverv foreslår, at der genindføres fuld underskudsmodregning, så det bliver mere attraktivt og mindre usikkert at investere i unge danske virksomheder, som er i en fase, hvor omkostningerne til udvikling, forskning og innovation endnu overstiger indtjeningen.

FLERE OPSTARTSVIRKSOMHEDER SKAL VOKSE SIG STORE I DANMARK

En sækelse af aktieindkomstskatten vil gøre det mere attraktivt at investere i aktier, hvilket vil medføre, at særligt mindre ikke børsnoterede virksomheder vil have lettere ved at tiltrække kapital. Forslaget vil være med til at afhjælpe de finansieringsproblemer, som særligt små og mellemstore virksomheder har haft efter finanskrisen.

I dag har man en progressiv beskatning af aktieindkomsten med to satser 27/42, og da der inden udbetaling af udbytte til aktionærerne, hhv. betaling af aktieavanceskat, også er betalt selskabsskat 22 pct., er den reelle marginale sammensatte aktiebeskatning på 54,76 pct.

Dansk Erhverv foreslår, at aktieindkomstbeskatningen generelt reduceres til 27 pct. Dette vil tillige medføre større enkelthed i beskatningen.

VÆKSTKAUTION VIA LÅNECROWDFUNDING

Mange små og mellemstore virksomheder er særligt udsatte, når det handler om at opnå et almindeligt bank- eller realkreditlån til realisering af innovative vækstplaner i form af internationalisering, opbygning af nye markeder, produktudvikling m.v. Derfor er det vigtigt, at der eksisterer alternativer til bank- eller realkreditlån i markedet. Alternativer, der enten kan stå alene, eller fungere som løftestang for dialog med banken. Eksisterende statslige låne- og garantiordninger, som medvirker til at sunde, men mere risikobetonede vækstplaner kan finde finansiering, bør derfor videreføres, så længe der er efterspørgsel i markedet.

Det gælder blandt andet Vækstkautionordningen, der afdækker den yderste del af risikoen på et lån til realisering af vækstplaner. Denne ordning forvaltes af bankerne og har de seneste år sikret finansiering til omkring 400 virksomheder om året.

Samtidig bør der åbnes op for, at der også kan udstedes Vækstkaution via tilbud, som udgør et alternativ til den klassiske bankfinansiering. Her tænkes i første omgang på lånecrowdfunding, som er en ny forretningsmodel, hvor virksomheder via en digital platform har mulighed for at låne penge fra ganske almindelige småsparere – ofte i deres eget lokalmiljø.

Dansk Erhverv foreslår, at Vækstkaution-ordningen tilføjes 200 mio. kr. over en treårig periode fra 2017-2019, samt at det bliver muligt at udstede lån med Vækstkaution via lånecrowdfunding.

BANKER SKAL HENVISE TIL ALTERNATIVE KAPITALUDBYDERE

I Danmark er der et udækket behov for kapital til opstarts- og vækstvirksomheder. Behovet er dokumenteret i adskillige analyser fra både Dansk Iværksætterforening, Vækstfonden og Dansk Erhverv. Det er i øvrigt ikke et problem isoleret til det danske kapitalmarked. Således anslår Verdensbanken, at det udækkede kapitalbehov i SMV-virksomhederne er op mod 2,6 billioner USD.

Når det gælder lånekapital til virksomheder adskiller Europa sig fra eksempelvis USA, idet banksektoren traditionelt har været hovedfinansieringskilden. Danmark følger dette mønster, og færre muligheder for risikovillig lånekapital fra banksektoren angives da også i analyserne som en af årsagerne til det udækkede kapitalbehov. De øgede kapital/solvenskrav, som er pålagt bankerne efter finanskrisen, er en del af årsagen og en konsekvens af behovet for en strammere kreditpolitik. Digitalisering, sociale medier og fintech-sektoren har skabt alternativer til den traditionelle lånefinansieringsmodel i bankerne. Inden for kapitalfremskaffelse ser vi nu en direkte kontakt mellem långiver/investor og den kapitalsøgende virksomhed i modeller for peer-to-peer lending, investeringscrowdfunding, fakturabelåning/fakturabørser mv. I England, som er Europas mest udviklede marked, udgør eksempelvis aktiecrowdfunding allerede nu 15,6 pct. af den samlede seed-finansiering.

I England er det nu ved lov pålagt banker at henvise til alternativ finansiering, såfremt der gives afslag på finansieringsansøgninger fra SME-virksomheder.

Inspireret heraf foreslår Dansk Erhverv en frivillig løsning, hvor godkendte alternative kapitaludbydere etablerer en webbaseret platform, som bankerne samtidig med afslag kan orientere om. Ligeledes kan offentlige iværksætterrådgivere henvise til platformen. Alternativ finansiering, herunder rådgivning om samme, er reguleret af den finansielle lovgivning og aktørerne er dermed underlagt Finanstilsynet. Godkendte udbydere af alternativ finansiering vil blive optaget på den webbaserede platform, som fungerer som indgangsportal til de enkelte aktørers egne hjemmesider. Der er således ikke noget ansvarspådragende element i henvisningen.

Dansk Erhverv foreslår, at der indledes et frivilligt samarbejde, hvor godkendte alternative udbydere af finansiering samles på en webbaseret platform, som bankerne i forbindelse med afslag orienterer om. Dansk Erhverv vil understøtte udviklingen af en sådan platform for alternativ finansiering.

I England er det nu ved lov pålagt banker at henvise til alternativ finansiering, såfremt der gives afslag på finansieringsansøgninger fra SME-virksomheder.

EN OFFENTLIG SEKTOR MED PLADS TIL NYE IDEER OG KONCEPTER

DEN OFFENTLIGE SEKTOR UDGØR OMTRENT HALVDELEN AF DANSK ØKONOMI OG ER ALENE PÅ GRUND AF SIN STØRRELSE EN VIGTIG SAMARBEJDSPARTNER FOR ALLE DANSKE VIRKSOMHEDER.

Med et årligt indkøb for ca. 300 milliarder kroner er stat, kommuner og regioner blandt de største indkøbere af alt fra konsulentydelse til ældrepleje. Offentlige myndigheder kan med deres milliardstore indkøb og daglige kontakt til millioner af brugere af offentlige løsninger være med til at drive en udvikling med flere iværksættere, der udvikler og afprøver ny teknologi og nye serviceløsninger.

IVÆRKSÆTTERE SKAL GÅ EFTER OFFENTLIGE MILLIARDINDKØB UNDER UDBUDSGRÆNSEN
En betydelig del af det offentliges indkøb sker gennem store udbudsftaler. Her kan det være svært som iværksætter at slå igennem. Konkurrencen er hård og krav til erfaring og solid økonomi spænder ben for mange. Det er vigtigt, at offentlige myndigheder sikrer lige adgang for alle typer virksomheder. Det er derfor vigtigt, at offentlige myndigheder i deres indkøbspolitik forholder sig konkret til, hvordan der kan skabes lige adgang.

Det er samtidig vigtigt, at iværksættere er opmærksomme på, at en meget stor del af de offentlige indkøb sker under udbudsgrænsen, det vil sige uden omfattende udbudskonkurrence. Udbudsreglerne giver nemlig mulighed for iværksættere (og andre virksomheder) til at udvikle og levere løsninger på typisk op til 1,5 mio. kr. Det kan handle om alt fra rådgivning omkring adfærdsdesign til afprøvning af ny teknologi.

Dansk Erhverv foreslår, at offentlige myndigheder i deres indkøbspolitik forholder sig til, hvordan der kan sikres adgang til samarbejde med alle typer virksomheder, herunder også iværksættere. Det kan ske ved at udpege områder, hvor der er brug for nye innovative løsninger eller ved at udvælge områder, hvor der ikke er behov for at stille stramme krav til lang forudgående erfaring eller dokumenteret økonomi.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR SOM ARENA FOR AFPRØVNING AF NY TEKNOLOGI OG NYE ARBEJDSMETODER

Den offentlige sektor har et stort potentiale for at blive arena for afprøvning af ny teknologi og nye innovative serviceløsninger. Flere kommuner og offentlige sygehuse gør allerede i dag en god indsats for at tænke nyt. Men indsatserne er spredte, og iværksættere kan ofte berette om, at det er svært at komme igennem med nye ideer – og svært i det hele taget få kontakt til de rigtige personer på indersiden af den offentlige sektor. Det er vigtigt, at det ikke er en tilfældig kontakt til fx en overlæge, der er forskellen på om en relevant ny teknologi bliver afprøvet og realiseret.

Dansk Erhverv mener, at der skal etableres flere real-life testmiljøer, der bygger på en kommerciel forståelse af udvikling og afprøvning af nye ideer. Eksempelvis som det er tilfældet med Public Intelligence's Living Lab på Fyn. Den offentlige sektor skal være langt mere åben og nysgerrig over for nye koncepter, og det skal sættes i system på en måde, så det ikke er tilfældigt om en ide bliver realiseret.

Dansk Erhverv foreslår, at der igangsættes et politisk initiativ, der sigter imod, at kommuner og regioner har én indgang til udviklings- og testmiljøer, hvor virksomheder i samarbejde med det offentlige kan afprøve ny teknologi på fx sygehuse, i ældreplejen og i folkeskolen.

Offentlige myndigheder kan med deres milliardstore indkøb og daglige kontakt til millioner af brugere af offentlige løsninger være med til at drive en udvikling med flere iværksættere, der udvikler og afprøver ny teknologi og nye serviceløsninger.

OFFENTLIGT ANSATTE SKAL SPRINGE UD SOM IVÆRKSÆTTERE VIA AFKNOPNING

Afknopning handler om at private skal løse flere opgaver end i dag. Det skal ske ved at flere offentligt ansatte starter privat virksomhed.

Ansatte i den offentlige sektor har ofte en unik viden, ikke mindst på velfærds- og sundhedsområdet. Hvis vi som samfund skal skabe nye private virksomheder, er en oplagt mulighed at følge i fodsporene af Sverige, hvor et stort antal offentligt ansatte har startet egen virksomhed via det såkaldte "afknopningsprogram". Det kan fx være en plejehjemsleder, der etablerer en selvejende - eller privat institution og springer ud som iværksætter.

I Sverige har det ført til etablering af et stort antal private virksomheder, der bl.a. leverer ældrepleje til kommunen. Det svenske afknopningsprogram er en af forklaringerne på, at Sverige er længere fremme med offentlig-privat samarbejde på sundheds- og velfærdsområdet.

Dansk Erhverv foreslår, at der igangsættes et politisk initiativ, der har til formål at opfordre og understøtte offentligt ansatte til at løse offentlige opgaver i en nyetableret privat virksomhed.

Det skal undersøges, hvordan der i dansk sammenhæng kan etableres juridiske rammer, der balancerer de økonomiske risici for offentlige iværksættere.

Ansatte i den offentlige sektor har ofte en unik viden, ikke mindst på velfærds- og sundhedsområdet. Hvis vi som samfund skal skabe nye private virksomheder, er en oplagt mulighed at følge i fodsporene af Sverige, hvor et stort antal offentligt ansatte har startet egen virksomhed via det såkaldte "afknopningsprogram".

Dansk Erhverv

SIGURD SCHOU MADSEN
ERHVERVSPOLITISK
KONSULENT
RÅDGIVNING & VIDENSERVICE

T. 3374 6268
M. 9137 3110
SSM@DANSKERHVERV.DK

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhvervsliv.

Vi repræsenterer et bredt udsnit af virksomheder og brancher. Vores mission er at fremme konkurrencekraft hos vores medlemmer i en globaliseret økonomi.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. +45 3374 6000
F. +45 3374 6080
WWW.DANSKERHVERV.DK
INFO@DANSKERHVERV.DK

**DANSK
ERHVERV**